

Tiesību teorijas, tiesību filozofijas un Latvijas tiesību vēstures jomas kvalifikācijas eksāmena teorētiskās daļas anotācija

Tiesību teorijā studentam ir jāatbild uz vienu teorētisko jautājumu. Sagatavotais jautājums ir par kādu no tiesību teorijas pamatjautājumiem un/vai svarīgāko jēdzienu, tostarp tādi kā:

1. Tiesību izpratne un tiesību doktrīnas;
2. Sociālās normas, to jēdziens un veidi;
3. Tiesību normas jēdziens, iedalījumi, tiesību normas struktūra un tiesību normu hierarhija;
4. Tiesību avoti un dažādi to iedalījuma veidi;
5. Normatīvo aktu jaunrades jēdziens, process, stadijas un vadošie principi;
6. Tiesiskās attiecības un juridiskā atbildība;
7. Tiesību saimes, tiesību un tiesiskā sistēma;
8. Tiesību normu spēka aspekti;
9. Tiesību normu realizācija un tiesību normu piemērošana, piemērošanas soļi un elementi;
10. Tiesību normu interpretācija;
11. Tiesību tālākveidošana;
12. Tiesību normu kolīzijas un to novēršana.

Tiesību filozofijā studentam ir jāatbild uz vienu teorētisko jautājumu. Sagatavotais jautājums var būt saistīts ar kādu no šeit minēto domātāju darbiem, kas sekmējuši mūsdienu izpratni par cilvēka cieņu un sociāli atbildīgu, demokrātisku tiesisku valsti un šīs vērtības respektējošu sabiedrību, proti:

1. Valsts (ideālā valsts) Platona, Aristoteļa un Cicerona darbos. Hābermass par konstitucionālo identitāti.
2. Taisnīgums Platona, Aristoteļa, Cicerona, Kelzena, Radbruha, Dvorkina un Roulza darbos.
3. Sabiedriskais līgums / sākotnējais līgums Hobsa, Loka, Monteskjē, Ruso un Kanta darbos.
4. Valsts varas dalīšana Loka, Monteskjē, Ruso un Kanta darbos.
5. Kanta brīvības un mūžīgā miera koncepts. Viesmīlības princips. Kategoriskais imperatīvs.
6. Interese filozofija (Jēringa).
7. Pamatnorma, normatīvo tiesību aktu hierarhija Kelzena darbos (tiesību pozitīvisms).
8. Tiesiskas valsts koncepts.
9. Vienlīdzības ideja.
10. Sociāli atbildīgas valsts koncepts.
11. Cilvēka cieņas koncepta vēsturiskā attīstība.
12. Vēsturiskā tiesību skola un Hēgelis.

Latvijas tiesību vēsturē studentam ir jāatbild uz vienu teorētisko jautājumu. Sagatavotais jautājums var būt saistīts ar kādu no šeit minētiem būtiskiem aspektiem jaunāko laiku Latvijas tiesību vēsturē, un proti:

1. Krievijas impērijas Valsts Pamatlikumi (1906).
2. Nerealizētie valstiskumi Latvijas teritorijā (1918–1920) (Baltijas hercogiste, Latvijas Sociālistiskās Padomju Republika / "Stučkas Republika").
3. Latvijas Republikas "pagaidu satversmes".
4. Ievērojamākās viedokļu sadursmes Satversmes Sapulcē Latvijas Republikas Satversmes izstrādes gaitā.
5. Latvijas Republikā notikušais antikonstitucionālais valsts apvērsums.
6. Latvijas Republikas neatkarības atjaunošana *de facto* (valsts nepārtrauktības doktrīna).
7. 1864.(1889.) gada Krievijas impērijas tiesu varas/iekārtas reforma.
8. Starpkaru Latvijas tiesu varas/iekārtas raksturojums.
9. Tiesu varas/iekārtas reforma pēc Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas *de facto*.

10. Latviešu valodas izveidošanās (tapšanas posmi) un tās nozīme latviešu tautai.
11. Dzimtbūšanas atcelšana Baltijas guberņās, pagasta pārvaldes un pagasta tiesas mērķis valdības īstenoto reformu ietvarā un praktiski sasniegtais rezultāts, jaunlatvieši un jaunā strāva latviešu valsts tapšanas procesā.
12. Īpašuma reforma Latvijā. Starpkaru Latvijas zemes reforma. Īpašuma denacionalizācija pēc Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas *de facto*.